

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๓๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ผู้สอน

ครูแรมเดือน บุญชู

เรื่อง

เขียนประโยคซับซ้อน

ภาษาไทย

มัธยมศึกษาปีที่ ๓

เขียนประโยคซับซ้อน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. วิเคราะห์รูปประโยค
ที่ซับซ้อนได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

๒. เขียนประโยคซับซ้อนได้

ชาวบ้านพยายาม
จ้องมองดูต้นไม้ประหลาด
ด้วยความสนใจ

บริษัท ไกล่ถนนดุสิต
เขตกรุงเทพมหานคร
เพิ่งเปิดเมื่อเดือนที่แล้ว
แต่ตอนนี้ปิดกิจการแล้ว

ประโยชน์ซับซ้อน

การนำรูปประโยค ทั้งประโยคสามัญ
ประโยครวม และประโยคซ้อนมาขยายความ
ให้ซับซ้อนยิ่งขึ้น

ตำแหน่งคำขยายในประโยค

การขยายความในประโยคภาษาไทยนั้น
ส่วนขยายจะอยู่ด้านหลังข้อความที่จะไปขยาย

- ตำรวจจำนวนห้านายประจำสถานีตำรวจนครเชียงใหม่จับผู้ค้ายาบ้ารายใหญ่ที่ทางการเคยทราบเบาะแสมาก่อนได้เมื่อเข้าตอนสายวันอาทิตย์ที่ ๒๑ เดือนนี้เอง

ข้อระมัดระวังการวางคำขยาย

การเรียงคำขยายเพื่อไม่ให้ความกำกวม หรือ
ความคลาดเคลื่อน เพื่อสื่อสารได้ชัดเจน ควรให้
คำขยายอยู่ใกล้กับคำที่จะไปขยาย

ผู้หญิงที่อุ้มลูกหมาหน้าตาคล้ายคุณ
เพิ่งเดินออกไปเมื่อครู่นี้เอง

ประโยชน์สามัญที่จับต้อง

๑. ความจับต้องในภาคประธาน

ตัวประธานมีส่วนขยายที่เป็นคำและกลุ่มคำ
ทำให้ประโยชน์สามัญมีข้อความจับต้องขึ้น

ความขยันหมั่นเพียรอย่างยิ่งยวดเป็นผลให้
ถึงจุดหมายปลายทาง

ประโยชน์สามัญที่ซับซ้อน

๒. ความซับซ้อนในภาคแสดง

กระรอกตัวนั้นกระโดดไปที่ผลมะพร้าว
มันพยายาม กัด แทะ เคี้ยว และกลืนกิน
เนื้อมะพร้าวอย่างเอร็ดอร่อย

ประโยชน์รวมที่ซับซ้อน

ประโยชน์รวมที่มีส่วนขยายเพิ่มขึ้น
เนื่องจากมีประโยชน์รวมซ้อนกันหลายชั้น

ปรีชาไม่ชอบเล่นฟุตบอลแต่เขาชอบพนันฟุตบอล
ดังนั้นเขามีปัญหาเรื่องการเงินและในที่สุดปรีชา
หยุดการเรียนไปอย่างน่าเสียดาย

ประโยคซ้อนที่ซับซ้อน

ประโยคที่ซับซ้อน ประกอบด้วย ประโยคสามัญ
และประโยคซ้อน

พระราชโองคํานี้ทรงทศพิธราชธรรมดียิ่ง ดั่งนั้น
ราษฎรจึงรักพระองค์จนพวกเขาสละชีพเพื่อ
พระองค์ได้

นักเรียนทำกิจกรรม

คำสั่ง ให้นักเรียนแต่งประโยค

ต่อไปนี่ให้เป็น

ประโยคซับซ้อนยิ่งขึ้น

๑. ข้าวนอกนากำลังสุก
๒. เลือดดำทุงใหญ่บนเรศวรถูกฆ่าตาย.....
๓. พ่อหรือแม่ที่จะมารับลูกสาว
๔. เลือดกันฝนชายดีเพราะเริ่มเข้าฤดูฝน
๕. ลูกสุนัขวิ่งเล่น

๖. โต๊ะกลม
๗. คุณครูตรวจข้อสอบ
๘. น้องสาวไปเชียงใหม่หรือเชียงราย
๙. พ่อทานข้าวเย็นแล้วก็ทานยาหลังอาหาร
๑๐. เจ้าหน้าที่อนุญาตให้ถ่ายภาพได้.....

นักเรียนทำกิจกรรม

คำสั่ง ให้นักเรียนสืบค้นประโยคซับซ้อน

ที่พบในเรื่อง ความรักใดควรไฝ่หาใน

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย

วิวิธภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

อ่าน นอก เวลา

ความรักใคร่ใคร่ไม่หา

รักชาติยอมสละแม่	ซีวี
รักเกียรติจงเจตน์พลี	ซีพีได้
รักราชมุ่งภักดี	รองบาท
รักศาสน์ราษฎร์ไ้	เพื่อเทือกพระศาสนาฯ
อันสยามเป็นบ้านเกิด	เมืองนอน
ดุจบิดามารดร	เปรียบได้
ยามสุขสโมสรม	ทุกเมื่อ
ยามศึกทุกขียากไร้	ปลาตเรนฤศุภราช

แก้วใสเดินร้องเพลงที่มีเนื้อร้องจากบทพระราชนิพนธ์ ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชื่อ *กษัตริยานุสรณ์* เข้ามาในบ้าน พร้อมกับเดินเป็นจังหวะแบบทหารไปด้วย เบิ่งหอม นั่งมองน้องชายอย่างรู้สึกขำๆ

“มองทำไมพี่เบิ่ง พี่ร้องได้หรือเปล่า ไซ้ เพลงนี้ยากนะ ครูเพิ่งสอนให้นักเรียนห้องแก้วร้องกันวันนี้ ครูบอกว่า เราโตแล้วต้องรู้จักเรื่องความรัก”

“ครูสอนให้นายมีแฟนหรือ” เบิ่งหอมถามต่อ

“บ้าซี! พี่เบิ่งนี้ ความรักจะ ความรัก ไม่ใช่เรื่องแฟน รักแฟนนะเรื่องเล็ก เป็นเรื่องย่อยของความรักทั้งหมด”

*พระราชอิสริยยศยังมีได้สถาปนาใหม่

“ก็คล้ายๆ กันแหละ” พ่อซึ่งฟังอยู่เสริมขึ้น “เพลงนี้ก็เตือนใจให้เราคิดว่า เราควรรักชาติของเรา ทำให้ชาติของเราอยู่มั่นคง เพราะความรักชาติเป็นความรักที่ยั่งยืน”

“คนเราต้องมีความรัก รักหลายๆ แบบ ลูกรักพ่อแม่ พ่อแม่รักลูก พี่น้องรักกัน แต่ในโคลงพระราชนิพนธ์นั้นสอนให้รักชาติให้ใหม่ลูก”

“ครับ รักชาติ รักเกียรติ รักพระเจ้าแผ่นดิน และรักศาสนา” แก้วใสอธิบาย

“เป็นบทโคลงที่มีความหมายดีมาก ลูกร้องได้ จำได้ แล้วต้องตั้งใจทำตามด้วยนะลูก”

“พ่อคะ” เบิ่งหอมเสริม “โคลงนี้เหมือนเพลงที่พ่อร้องบ่อยๆ และบอกว่าเพลงที่หลวงวิจิตรวาทการแต่งให้ใหม่คะ ที่ว่า

ความรักอันใด แม่รักเท่าไหน ยังไม่ยั่งยืน
เช่นรักคู่รัก แม่รักดังกลืน ยังอาจขมขึ้น ขึ้นได้ภายหลัง
แต่ความรักชาติ รักแสนพิศวาส รักสุดกำลัง
ก่อเกิดมานะ ยอมสละชีวิตรักจนกระทั่ง หมดเลือดเนื้อเรา”

“พ่อครับ ที่จริงแก้วก็ยังไม่เข้าใจหรอกว่า ทำไมถึงบอกว่าเวลามีสุขก็อยู่ร่วมกันและมีความสุขด้วยกัน เวลามีสึกมีทุกข์ ไม่ควรหนีไป เวลามีสึกสงคราม เราก็ต้องหนีไปซิครับ จะมาอยู่ให้ตายทำไม”

“ถ้าทุกคนคิดหนีไปให้พ้นศึก พันทุกข์ แล้วใครจะต่อสู้กับข้าศึกเล่าลูก เราต้องอยู่ช่วยกันต่อสู้ข้าศึก ต่อสู้ศัตรู ต้องช่วยกันหาทางกำจัดศัตรูของชาติ ขจัดความทุกข์หรือความลำบากยากไร้ที่เกิดขึ้นแก่คนในชาติของเราซิ ถ้าเราช่วยกันคนละไม้คนละมือ เราจะขับไล่ศัตรูของชาติ แก้อันตรายปลัดปลั่งความทุกข์ยากให้คนในชาติได้” พ่ออธิบาย

“เราก็ให้คนอื่น ให้ทหาร ให้รัฐบาลแก้อะไร เราเป็นราษฎรตัวเล็กๆ จะไปทำอะไรได้” เบิ่งหอมพูดขึ้นบ้าง

อ่านนอกเวลา

“คิดอย่างนั้นเท่ากับเห็นแก่ตัว เอาตัวรอดขีลุ่ย ถ้าทุกคนคิด
เอาแต่สบาย ไม่ช่วยเหลือกัน แล้วชาติจะอยู่ได้อย่างไรเล่า” พ่อบอก

“ก็พวกเรายังเด็กนี่ครับ” แก้วใสแย้ง

“คนเรานะลูก ถ้าคิดจะช่วยเหลือผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เห็น
แต่จะเอาประโยชน์ เด็กหรือผู้ใหญ่ก็ทำได้ทั้งนั้น เด็กก็ทำเท่าที่เด็ก
ทำได้ ผู้ใหญ่ก็ทำตามความสามารถ ตามหน้าที่ของตน”

“คุณพ่อว่าถ้าเราทำหน้าที่ของเราดี ก็ถือเป็นความรักหรือครับ
แก้วไม่เห็นเกี่ยวกับความรักเลย” แก้วใสยังคงอยู่

“เอาอย่างนี้ พ่อจะเปรียบให้ฟังนะ พ่อแม่รักลูก พ่อแม่ก็ดูแล
ให้ลูกปลอดภัย ให้ลูกมีความสุข เรารักบ้านเมืองของเรา เราก็ต้องดูแล
บ้านเมืองของเราให้ดี อย่าให้มีใครมาทำร้ายได้ เรารักสิ่งใด เราก็
ต้องการให้สิ่งนั้นอยู่กับเรานานๆ ไข่ใหม่ลูก ถ้าเราต้องการให้เรามีชาติ
มีบ้านเมืองให้เราอยู่อย่างสุขสบายไม่เดือดร้อน เราก็ต้องรักบ้านเมือง
ของเรา”

“ถ้าบ้านเมืองของเรามีศึก มีอันตราย มีผู้ก่อการร้าย มีโจร
มีภัยธรรมชาติ ไม่ว่าจะอะไรที่เป็นเรื่องร้าย คนในบ้านเมืองก็จะ
ไม่ปลอดภัย ไม่เป็นสุข ภัยอันตรายใดเราจัดได้เราก็ต้องทำ สิ่งใด
เราจัดไม่ได้ เราก็ต้องพยายามป้องกันหรือทำให้มันทำอันตรายเรา
ได้น้อยที่สุด แต่จะให้ใครทำคนเดียวฝ่ายเดียวไม่พอ เราทุกคนทุกฝ่าย
จึงต้องช่วยกัน ทำเท่าที่ตนทำได้ เข้าใจหรือยังลูก” แม่ช่วยอธิบายต่อ

“ครับ ที่นี้เข้าใจละ” แก้วใสตอบ

“เข้าใจแล้ว ตอนนี้ก็ไปช่วยแม่ยกกับข้าวมาตั้งโต๊ะ
จัดจาน จัดช้อนส้อม ถึงเวลากินข้าวแล้ว”

“ครับ อันสยามเป็นบ้านเกิด เมืองนอน ดุจบิดา
มารดร เปรียบได้” แก้วใสเริ่มร้องเพลงใหม่และเดินเข้าไป
ในครัว มีแม่ปมลูกตามน้องชายเข้าครัวไปด้วย

กาญจนา นาคสกุล

ประโยชน์สามัญชน

.....

การวิเคราะห์ประโยชน์

.....

.....

ประโยชน์รวมซับซ้อน

.....

การวิเคราะห์ประโยชน์

.....

.....

ประโยคซ้อนซับซ้อน

.....

การวิเคราะห์ประโยค

.....

.....

